

ДОСЛІДЖЕННЯ ГІДРОКСИКОРИЧНИХ КИСЛОТ БУЗКУ ЗВИЧАЙНОГО СОРТУ ФІРМАМЕНТ

Попик А. І., Кисличенко В.С., Король В.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Бузок звичайний сорту Фірмамент є одним з найкращих декоративних сортів бузку з ніжно-блакитним забарвленням квіток [1]. Рослина використовується для озеленення парків та скверів. Однак, рослини роду бузок відомі не тільки своєю декоративною красою, але й різноманітними лікувальними властивостями. Завдяки наявності різних груп біологічно активних сполук: лігнанів, іридоїдів, фенольних сполук, зокрема гідроксикоричних кислот, бузок ефективно застосовували в традиційній медицині різних країн для лікування та профілактики ревматоїдного артриту, цукрового діабету, малярії, подагри, бронхіальної астми тощо [2].

Мета дослідження – дослідження якісного складу гідроксикоричних кислот листя та квіток бузку звичайного сорту Фірмамент.

Матеріали та методи. Для екстракції гідроксикоричних кислот використовували 40% спирт етиловий та воду. 20,0 г подрібненої до розміру часток 2-3 мм листя та квіток заливали 200 мл 40% спирту етилового і нагрівали протягом 30 хв. Отримані спиртові та водні витяжки фільтрували через паперовий фільтр. Екстракцію сировини проводили ще двічі новими порціями екстрагента. Об'єднані витяжки концентрували у вакуумі і хроматографували. Для вивчення якісного складу гідроксикоричних кислот використовували паперову хроматографію (ПХ), як рухому фазу використовували: *n*-бутанол-кислота оцтова-вода (4:1:2) – I напрямом і 15% кислота оцтова – II напрямом. В якості реактиву проявлення використовували пари аміаку та кислоту сульфанілову діазотовану.

Результати та їх обговорення. Ідентифікацію гідроксикоричних кислот проводили, порівнюючи значення R_f гідроксикоричних кислот які є у досліджуваній сировині, зі значеннями R_f вірогідних зразків хлорогенової, неохлорогенової, *n*-кумарової кислоти, і за забарвленням плям у денному та УФ-світлі до та після обробки хроматограм парами аміаку та кислотою сульфаніловою діазотованою. Зони на хроматограмах, які відповідали гідроксикоричним кислотам, мали блакитне забарвлення в УФ-світлі, під дією кислоти сульфанілової діазотованої хлорогенова кислота набувала коричневого, неохлорогенова мала зелено-блакитне, а *n*-кумарова – яскраво-червоне забарвлення.

Методом паперової хроматографії в листях та квітках бузку звичайного сорту Фірмамент були ідентифіковані хлорогенова, неохлорогенова та *n*-кумарова кислоти.

Список літератури:

1. Горб В.К. Сирени на Украине / В.К. Горб. К.: Наукова думка, 1989. 160 с.
2. Traditional uses, phytochemistry and pharmacology of genus *Syringa*: A comprehensive review / Zhu W., Wang Z., Sun Y. et al. *Journal of Ethnopharmacology*. 2020. Vol.8. P. 6-33.